

*WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO*

*SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. KS. PPEK, J. WRZYCY
W TUCHOLI*

Opracowały:

Marzena Gumińska

Urszula Gruntkowska

Październik 2018

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP
2. PODSTAWA PRAWNA
3. CELE PROGRAMU.
4. TREŚCI PROGRAMOWE
5. ZADANIA PRZY REALIZACJI PROGRAMU.
6. SPIS INSTYTUCJI DO WSPÓŁPRACY W RAMACH REALIZACJI WSDZ
7. FORMY I METODY PRACY.
8. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ.
9. ROLA RODZICÓW W REALIZACJI PROGRAMU.
10. EFEKTY.
11. EWALUACJA.
12. LITERATURA.

1. WSTĘP

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu.

Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu.

2. PODSTAWA PRAWNA

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo Oświatowe
- 2) Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2017 poz. 1591).
- 4) Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej

3. CELE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- a) przygotowanie młodzieży do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- b) wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych,
- c) określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- d) wdrażanie uczniów do umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- e) przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- f) tworzenie i systematyczna aktualizacja bazy edukacyjno-informacyjnej z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego,
- g) gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- h) pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem przez młodzież szkoły i zawodu,
- i) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego,
- j) współpraca z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- k) przygotowanie uczniów do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, tj. bezrobocie, stres, problemy zdrowotne.

4. TREŚCI PROGRAMOWE

Obszary:

Poznanie siebie/Poznanie własnych zasobów

Świat zawodów i rynek pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I –VIII szkół podstawowych

Klasy I – VI

- bieżąca praca z uczniami,
- zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli, nauczycieli wychowawców poszczególnych oddziałów, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów.

Uczeń:

przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych;

Język obcy

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych [...], umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu)

Informatyka umiejętności nabyte podczas programowania staną się przydatne na zajęciach z innych przedmiotów, jak i później w różnych zawodach, niekoniecznie informatycznych;

Technika

Uczeń - wyrabia prawidłowe nawyki zachowań, które są niezbędne w dorosłym życiu zawodowym; - ujawnia swoje predyspozycje, zainteresowania techniczne i zawodowe, odkrywa talenty i pasje techniczne;

Wychowanie fizyczne

Uczeń - opracowuje rozkład dnia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumiejąc rolę wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej;

Wychowanie do życia w rodzinie

Do zadań szkoły w zakresie realizacji wychowania do życia w rodzinie należy w szczególności pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowywanie do odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich

Klasy VII - VIII

- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego – program w załączeniu.
- bieżąca praca z uczniami,
- zintegrowane działania nauczycieli, w tym nauczycieli, nauczycieli wychowawców poszczególnych oddziałów, doradców zawodowych, pedagogów lub psychologów w formie zajęć, indywidualnych konsultacji, indywidualnych lub grupowych wizyt zawodoznawczych u pracodawców lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe oraz w centrach kształcenia praktycznego i ustawicznego

Uczeń:

przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów ludzi znanych z miejsca zamieszkania oraz zawodów użyteczności publicznej: nauczyciel, żołnierz, policjant, strażak, lekarz, pielęgniarz czy leśnik, a ponadto rozumie istotę pracy w służbach mundurowych i medycznych;

Język polski/ język obcy

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych [...], umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, wybór zawodu)
Wypowie się na temat planów zawodowych. Potrafi napisać CV.

Wiedza o społeczeństwie

Uczeń:

- charakteryzuje oczekiwane kompetencje wybranych kategorii społeczno- zawodowych i ich miejsce na rynku pracy;
- planuje dalszą edukację, uwzględniając własne zainteresowania, zdolności i umiejętności oraz rady innych osób i sytuację na rynku pracy
- wycieczki edukacyjne do urzędu gminy, miasta, lekcje organizowane we współpracy z poradniami – psychologiczno-pedagogicznymi lub instytucjami oferującymi usługi poradnictwa zawodowego oraz organizacjami pozarządowymi.

Informatyka umiejętności nabyte podczas programowania staną się przydatne na zajęciach z innych przedmiotów, jak i później w różnych zawodach, niekoniecznie informatycznych;
Wzory pism urzędowych (redagowanie dokumentów, pisanie CV)

Technika

Uczeń - wyrabia prawidłowe nawyki zachowań, które są niezbędne w dorosłym życiu zawodowym; - ujawnia swoje predyspozycje, zainteresowania techniczne i zawodowe, odkrywa talenty i pasje techniczne;

Wychowanie fizyczne

Uczeń - opracowuje rozkład dnia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym a fizycznym, rozumiejąc rolę wypoczynku w efektywnym wykonywaniu pracy zawodowej;

Wychowanie do życia w rodzinie

Do zadań szkoły w zakresie realizacji wychowania do życia w rodzinie należy w szczególności pomoc w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowywanie do odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich.

Zajęcia z wychowawcą

Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych oraz radzenia sobie ze stresem, autoprezentacja, poznanie zawodów.

5. ZADANIA PRZY REALIZACJI PROGRAMU:

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Pozyskiwanie informacji dotyczących dalszego kształcenia	Indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami Opracowanie ankiety dotyczącej skłonności zawodowych	doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych	cały rok szkolny
2.	Zdobywanie wiedzy o predyspozycjach i możliwościach uczniów	Spotkania z rodzicami. Przeprowadzenie ankiety i opracowanie wyników. Prowadzenie rozmów z nauczycielami nt. uczniów uzdolnionych Gromadzenie scenariuszy zajęć oraz tworzenie nowych dotyczących potrzeb doradczych	wychowawcy oddziałów klasowych	listopad
3.	Pomoc uczniom w planowanie przyszłości	Pomoc uczniowi w projektowaniu przyszłej ścieżki edukacyjno- zawodowej, wskazanie możliwości i form rozwijania indywidualnych zainteresowań i uzdolnień	doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych	cały rok szkolny
Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.				
Lp.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Gromadzenie i aktualizowanie informacji zawodowej i edukacyjnej	Przygotowanie informatorów, teczek zawodów, ulotek i broszur	doradca zawodowy, wychowawcy oddziałów klasowych	cały rok szkolny
2.	Udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych uczniom, rodzicom, nauczycielom	Zamieszczanie i aktualizacja ściennej gazetki zawodoznawczej. Utworzenie zakładki oraz aktualizowanie zakładki- DORADZTWO ZAWODOWE na stronie internetowej szkoły	doradca zawodowy, pedagog, nauczyciel bibliotekarz nauczyciel	cały rok szkolny

			informatyk	
3.	Zapoznanie uczniów, rodziców, nauczycieli z siecią lokalnych szkół kolejnego etapu edukacyjnego	Organizowanie wyjazdów na Dni Otwarte do szkół ponadpodstawowych. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych Konsultacje indywidualne z zakresu budowania własnej ścieżki edukacyjno – zawodowej	wychowawcy oddziałów klasowych, doradca zawodowy	marzec/ kwiecień
Obszar 3. Prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej.				
Lp.	Opis zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie własnych zasobów: uzdolnień, zainteresowań, hobby, warunków zdrowotnych	Udział uczniów klas VII i VIII w lekcjach doradztwa zawodowego. Lekcje wychowawcze – poznawanie własnych zasobów. Festiwal talentów – prezentacja zdolności i zainteresowań. Prezentacja własnych talentów na tablicach w szkole.	Nauczyciel doradztwa zawodowego (raz w miesiącu) wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
2.	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie świata zawodów, rynku edukacyjnego i pracy.	Współpraca z PPP, oraz zakładami pracy. Wycieczki do zakładów pracy. Realizacja projektów edukacyjnych „Zawody naszych rodziców” Udział w Powiatowych Targach Edukacji i Pracy w Tucholi Spotkania uczniów szkoły podstawowej z przedstawicielami różnych zawodów	wychowawcy oddziałów klasowych, doradca zawodowy	cały rok szkolny marzec
3.	Zajęcia umożliwiające uczniom planowanie i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych	Lekcje doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII. Lekcje wychowawcze na temat umiejętności planowania i podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowych. Organizacja warsztatów dla uczniów	wychowawcy oddziałów klasowych, doradca zawodowy	cały rok szkolny

	oraz poznanie systemu edukacji formalnej i nieformalnej	klas VIII. Zajęcia otwarte z udziałem przedstawicieli zawodów. Porady indywidualne i grupowe z zakresu planowania i podejmowania decyzji edukacyjno –zawodowych. Wdrażanie do planowania własnej kariery na przykładzie planowania przyszłości.		
Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę.				
Lp.	Opis zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Monitorowanie realizacji WSDZ w szkole	Kontrolowanie zadań i terminów realizacji przeprowadzonych zadań.	doradca zawodowy	cały rok szkolny
2.	Ewaluacja działań	Aktualizowanie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego Przeprowadzanie ankiet i rozmów z uczniami ich rodzicami.	doradca zawodowy	cały rok szkolny
Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno - zawodowego.				
Lp.	Opis zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Opracowanie WSDZ w szkole	Zapoznanie nauczycieli z planem wewnątrzszkolnego doradztwa edukacyjno- zawodowego.	dyrektor szkoły, doradca zawodowy	Do 30 października
2.	Monitorowanie realizacji zadań zawartych w WSDZ	Przedstawienie na Radzie Pedagogicznej sprawozdania z realizacją zadań zawartych w planie działań w zakresie doradztwa edukacyjno- zawodowego	doradca zawodowy wychowawcy	czerwiec
3.	Wspieranie nauczycieli, wychowawców, w realizacji zadań związanych z wyborem dalszej drogi kształcenia i zawodu.	Udostępnienie nauczycielom scenariuszy zajęć, konspektów	doradca zawodowy	cały rok szkolny

6. SPIS INSTYTUCJI DO WSPÓLPRACY W RAMACH REALIZACJI WSDZ

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tucholi ,
2. Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi,
3. Zakład Aktywizacji Zawodowej w Tucholi.
4. Szkoły ponadpodstawowe.
5. Zakłady pracy.

7. FORMY I METODY PRACY

- ankiety, kwestionariusze,
- pogadanki,
- zajęcia warsztatowe,
- prezentacje multimedialne,
- konkursy zawodoznawcze,
- spotkania z przedstawicielami instytucji doradczych,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów np. z rodzicami,
- powiązanie treści programowych przedmiotu ze światem zawodów,
- szkolne wycieczki tematyczne,
- poradnictwo indywidualne i grupowe.

8. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

- dyrektor szkoły,
- doradca zawodowy,
- nauczyciel bibliotekarz,
- nauczyciel świetlicy,
- nauczyciele przedmiotowi,
- wychowawcy oddziałów,

9. ROLA RODZICÓW W REALIZACJI PROGRAMU

Praca z rodzicami dotyczy pedagogizacji oraz sfery informacyjnej. Zajęcia dla rodziców mają na celu udzielenie im pomocy w wyborze dalszej drogi kształcenia ich dzieci. Praca z rodzicami obejmuje także:

- Zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły.
- Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach.
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.

- Gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej.

10. EFEKTY

- potrafi dokonać adekwatnej samooceny,
- rozpoznać mocne i słabe strony,
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno zawodową,
- dostosować się do zmian,
- analizować źródła informacji edukacyjno zawodowej,
- potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami,
- współpracować w zespole,
- sporządzać CV i list motywacyjny,
- skutecznie się zaprezentować,
- zachować się asertywnie,
- dopasować kompetencje do zawodu,
- sprawnie się komunikować,
- przewidzieć skutki działań.

11. OCENA I EWALUACJA

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczniów (ocena treści i form przekazywania informacji przez doradcę i nauczycieli), obserwacji własnej i informacji zwrotnych od nauczycieli z realizacji planowych działań, doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi dyrektorowi szkoły oraz radzie pedagogicznej.

12. LITERATURA

- www.pedagog szkolny.pl
- Małgorzata Polkowska, Wdrażanie wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2017/ 2018, Warszawski System Doradztwa Zawodowego, 2017

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego został przyjęty do realizacji na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu 24 października 2018 roku.

